

N:o 61.

Af herr **C. H. Wallentin**, *angående höjning af fonden för fiskerinäringens befrämjande m. m.*

På grund af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till 1891 års Riksdag beviljades ett anslag af 100,000 kronor till en fond för fiskerinäringens främjande medelst utlemnande af lån för anskaffande af fiskebåtar och redskap samt för anläggande af smärre inrättningar för tillgodogörande och förädling af fiskets produkter.

I öfverensstämmelse med de allmänna grunder, Riksdagen i sin skrivelse den 13 maj samma år n:o 36 uttalat rörande förmedlingen och tillgodonjutandet af dessa lån, utfärdade Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse den 3 juni 1892 nedanstående bestämmelser:

1:o) Hushållningssällskap eller landsting, som önskar från ifrågasvarande fond erhålla lån för att deraf utlemna låneunderstöd för ofvan omförmälda ändamål, må derom för Göteborgs och Bohus län samt Hallands län till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samma län samt för rikets öfriga län till landtbruksstyrelsen före mars eller oktober månads slut ingifva till Kongl. Maj:t stäld ansökning, innehållande jemväl uppgift å de ändamål, för hvilka låneunderstöd blifvit hos hushållningssällskapet eller landstinget sökta, och beloppen af de särskilda låneunderstöden, hvarefter Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande och landtbruksstyrelsen hafva att inom en månad efter ansökningstidens utgång till Kongl. Maj:t för nådig pröfning insända ansökningshandlingarne jemte eget underdånigt utlåtande.

2:o) Fonden förvaltas af statskontoret, som eger att till vederbörande hushållningssällskap eller landsting utbetala beviljad lån emot hushållningssällskapets eller landstingets förskrifning derå.

3:o) För lån från fonden erlägges tre procent årlig ränta, dock med skyldighet för hushållningssällskap eller landsting att, derest förfallet kapitalbelopp icke inom föreskrifven tid inbetalas, derå erlägga sex procent årlig ränta, till dess inbetalning sker.

4:o) Från fonden beviljad lån skall återbetalas sålunda, att vid slutet af hvarje af de åtta år, som följa näst efter det, hvarunder lånet blifvit lyftadt, inbetalas en åttendedel deraf tillika med upplupen, men obetald ränta; förbehållande Kongl. Maj:t sig att, derest stadgad kapital- eller räntebetalning icke i rätt tid fullgöres, tidigare återfordra det oguldna lånebeloppet med ränta.

Och hafva dessa stadganden med undantag af en mindre förändring i afseende å amorteringstidens längd (se kongl. kungörelsen den 19 maj 1893) alltsedan dess varit gällande för lån från denna fond.

De lånebelopp, som till och med 1897 års utgång blifvit från fonden utlemnade äro:

Kongl. bref.			L å n t a g a r e n .	Låne- belopp.	Årlig ränta.	
1892	Dec.	2	Göteborgs och Bohus läns hushållnings- sällskap	5,000	—	3 %
1893	April	21	Blekinge läns d:o	10,000	—	»
»	»	»	Malmöhus läns d:o	3,800	—	»
»	»	»	Göteborgs och Bohus läns d:o	10,000	—	»
»	»	»	Gotlands läns d:o	10,000	—	»
»	»	»	Kristianstads läns d:o	1,700	—	»
»	Nov.	24	Kalmar läns norra d:o	3,300	—	»
»	Dec.	15	Hallands läns d:o	7,400	—	»
1894	Sept.	21	D:o d:o d:o	3,400	—	»
1895	Maj	17	Göteborgs och Bohus läns landsting . .	24,800	—	»
»	Dec.	20	Hallands läns hushållningssällskap . .	4,400	—	»
1896	Nov.	6	D:o d:o d:o	4,800	—	»
1897	Juni	4	Kristianstads d:o d:o	800	—	»
»	»	»	Göteborgs och Bohus läns landsting . .	20,000	—	»
»	»	»	Malmöhus läns hushållningssällskap . .	5,000	—	»
Beviljad, men ej lyftadt lån:						
1893	Nov.	24	Malmöhus läns hushållningssällskap . .	1,000	—	»
						(med förbehåll, att lånet lyftas före 1/4 1894.

Med hänsyn till dessa siffror och då man besinnar, att hvart och ett af dessa lånebelopp, som genom vederbörande landstings eller hushållnings-

sällskaps försorg blifvit förmedlade, i sin tur fördelats i många smärre poster — i Halland äro utanordnade icke mindre än 18 stycken särskilda lån — finner man, att inrättandet af denna lånefond medfört stor nytta för skärgårdsbefolkningen. Men på samma gång kan ej fränses, att fondens tillgångar äro allt för begränsade, för att ändamålet med densamma skall ens närmelsevis kunna ernås, och många äro de låneansökningar, hvilka af brist på medel ej kunna tillgodoses. Så till exempel inkommo till Göteborgs och Bohus läns landsting år 1897 ansökningar om lån till öfver dubbla det belopp, landstinget hade att förmedla.

Den kongl. propositionen till 1891 års Riksdag angaf också tydligen, att den då föreslagna summan 100,000 kronor endast vore tillräcklig för »den närmaste tidens lånebehof», och herr departementschefen uttalar i samma proposition, att »visar det sig framdeles, att lånebehofvet icke kan med detta belopp tillfredsställas, kan ju då tagas i öfvervägande, huruvida ytterligare medel böra till fonden anvisas».

Ett sådant behof af ökning anser jag föreligga icke endast på grund af det stora antalet lånesökande, utan äfven i följd af att ett tidsenligt bedrifvande af hafs fisket fordrar större båtar och dyrbarare fångstredskap, än hvad skärgårdsbefolkningen i allmänhet, äfven under förutsättning om utfående af nu utgående smärre lånebidrag, kan förskaffa sig.

Hvad särskildt fisket vid Sveriges vestkust beträffar, så torde svårigen kunna förnekas, att fisktillgången invid våra kuster under de senare åren förminskats, äfven om det ekonomiska utbytet i följd af högre salu värden å fångsten icke visat sig allt för ofördelaktigt. Det för Bohuslän betydande fiske medelst garn och backor, hvilket idkas längre ut eller utanför den territoriala sjögränsen, försvåras i hög grad genom utländska trawlare, hvilkas fångstsätt dels verkar förödande på allt fiske och dels förstör utlagda redskap.

Det för ett antal år sedan så gifvande sillfisket inomskärs, för hvars bedrifvande stora kapital blifvit af skärgårdsbefolkningen nedlagda, visar sig numera vara i starkt nedgående. Under sådana förhållanden och för att den bohuslänska fiskarebefolkningen ej må råka i samma ekonomiska betryck, som varit fallet vid upphörandet af förra sillfiskeperioden, torde förtänksamheten fordra, att åt denna befolkning i tid beredes tillfälle att mera allmänt förskaffa sig fartyg och fångstredskap, som lämpa sig såväl för storsjöfiske och makrillfiske i Nordsjön som för sillfiske i öppen sjö i likhet med det fiske, som idkas af exempelvis skottar, holländare och tyskar.

Då maximibeloppet af hvarje från fiskerifonden utgående lån i Halland och Bohuslän är fastslaget till 2,000 kronor, inses tydligen, huru ringa hjälp med dessa lån man bereder det verkliga hafs fisket. Äfven med fast-

slående af att lån blott bör beviljas intill $\frac{2}{3}$ af det utrustade fartygets värde, torde dock vara erforderligt, att fondens tillgångar medgifva ut-
anordnande af lån å högst 10,000 kronor. För staten såsom långgifvare torde lånebeloppens storlek betyda föga, då statens säkerhet är genom låneförmedlaren — landsting eller hushållningssällskap — betryggad, och hvad dessa senare beträffar, så kunna de, förutom den borgensförbindelse, som för närvarande för lånens utbekommande inom flere län är bestämd, genom föreskrifter om assurans å fartygen ytterligare trygga sin säkerhet.

Den enligt nuvarande bestämmelser stadgade amorteringstiden af högst 8 år — hvilken eger sitt fulla berättigande för nu utgående smärre lånebelopp samt för redskap, hvilka ganska hastigt förslitas — torde dock, för undvikande af allt för betungande annuiteter å de större lånen samt med hänsyn till ett fartygs brukbarhet under en längre tid, lämpligen böra kunna höjas efter pröfning i hvarje särskildt fall, dock icke öfver 15 år.

Betydelsen af hafsfiskenäringens utveckling erkännes öfverallt, och stora statsanslag anvisas i främmande länder för detta ändamål. Så till exempel har det gamla Emderner sillfiskebolaget i Tyskland redan år 1878 erhållit ett räntefritt lån af 150,000 mark, och under åren 1886—93 fick Emderner Gesellschaft ända till 2,000 mark i utrustningspremier för hvarje sillfiskefartyg. Dessutom har beviljats för »det stora sillfisket» byggnadspremier af 6,000 å 8,000 mark per logger, och under åren 1886—97 har för sillfisket i Nordsjön utgått i understöd 600,000 mark. För sjögående kuttrar och redskap i och för fångst af färsk fisk hafva hittills användts 880,000 mark. Ur riksfonden för höjandet af storsjöfisket har för året 1896—97 för nordsjöfisket beviljats byggnadspremier åt 3 loggers 12,000 mark, och dessutom har i tillfälliga understöd åt trenne bolag tillsammans lemnats 29,000 mark.

I Norge bildades år 1889 en lånefond för att understödja hafsfisket, och till denna fond afsattes 200,000 kronor, hvilket belopp ökades år 1892 till 300,000 kronor, år 1893 till 400,000 kronor och slutligen år 1894 till 500,000 kronor. Från denna lånefond voro redan under början af påföljande år utanordnade eller beviljade icke mindre än 125 olika lån, af hvilka 49 stycken till anskaffning af större båtar och 67 till anskaffning af fartyg.

Då jag nu anhåller få påkalla Riksdagens uppmärksamhet till förmån för utvecklingen af vår fiskerinäring, beder jag få betona, att syftet ej är att söka utverka något direkt understöd i form af gåfva eller statsbidrag,

utan endast ett fortsättande på den väg, Riksdagen redan har beträdd, nemligen att i form af *lån mot ränta och fullt betryggande säkerhet* ställa till denna närings utöfvare ett rörelsekapital för anskaffande af den nödvändiga och tidsenliga materiel, utan hvilken yrket icke kan med framgång bedrifvas, och är storleken af den föreslagna ökningen endast hvad som kan under den närmaste framtiden vara till fyllest.

Jag hemställer alltså vördsamt:

1) att Riksdagen måtte besluta att höja beloppet af fonden för fiskerinäringens befrämjande med 200,000 kronor;

2) att blifvande lån från denna fond må meddelas under samma vilkor, som enligt kongl. kungörelsen af den 3 juni 1892 och den 19 maj 1893 för närvarande äro gällande, med det undantag, att för lån af större belopp än 5,000 kronor en amorteringstid af högst 15 år från lånets lyftande må af Kongl. Maj:t efter pröfning af hvarje särskildt fall kunna medgifvas.

Stockholm den 25 januari 1899.

C. Wallentin.